

Luk

Chapter 1

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

- 1 Ἐπειδὴ περ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν, περὶ τῶν
Kwa-sababu wengi wamejaribu kupanga habari kuhusu ya-mambo
[G1895](#) [G4183](#) [G2021](#) [G0392](#) [G1335](#) [G4012](#) [G3588](#)
- πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων,
yaliyotimizwa kati-yetu sisi mambo
[G4135](#) [G1722](#) [G1473](#) [G4229](#)

Kwa kuwa watu wengi wamekaa ili kuandika habari za mambo yaliyotukia katikati yetu,

- 2 καθὼς παρέδωκαν ἡμῖν, οἱ ἀπ' ἀρχῆς, αὐτόπται καὶ
kama-vile walivyotupassa sisi wale kutoka mwanzo mashahidi-wa-macho na
[G2531](#) [G3860](#) [G1473](#) [G3588](#) [G0575](#) [G0746](#) [G0845](#) [G2532](#)
- ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου,
watumishi waliokuwa wa-neno neno
[G5257](#) [G1096](#) [G3588](#) [G3056](#)

kama vile yalivyokabidhiwa kwetu na wale waliokuwa mashahidi walioyafuata na watumishi wa Bwana,

- 3 ἔδοξε καμοὶ, παρηκολουθηκότι ἄνωθεν παῖσιν, ἀκριβῶς,
ilionekana-vema na-mimi-pia nimefuatilia tangu-mwanzo yote kwa-usahihi
[G1380](#) [G2504](#) [G3877](#) [G0509](#) [G3956](#) [G0199](#)
- καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε,
kwa-mpangilio kwako kuandika mtukufu-sana Theóphilos
[G2517](#) [G4771](#) [G1125](#) [G2903](#) [G2321](#)

mimi nami baada ya kuchunguza kila kitu kwa uangalifu kuanzia mwanzo, niliamua kukuandikia habari za mambo hayo, ewe mtukufu Theofilo,

- 4 ἵνα ἐπιγινῶς, περὶ ὧν κατηχήθης, λόγων, τὴν ἀσφάλειαν.
ili upate-kujua kuhusu ambayo umefundishwa maneno uhakika uhakika
[G2443](#) [G1921](#) [G4012](#) [G3739](#) [G2727](#) [G3056](#) [G3588](#) [G0803](#)

ili upate kujua ukweli kuhusu yale uliyofundishwa.

- 5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεὺς
Ikawa katika siku siku Hēródēs mfalme wa-Yudea Yudea kuhani
[G1096](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G2264](#) [G0935](#) [G3588](#) [G2449](#) [G2409](#)
- τις, ὀνόματι Ζαχαρίας, ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά, καὶ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν
mmoja jina-lake Zacharias kutoka kikundi Abia na mke wake kutoka binti
[G5100](#) [G3686](#) [G2197](#) [G1537](#) [G2183](#) [G0007](#) [G2532](#) [G1135](#) [G0846](#) [G1537](#) [G3588](#)
- θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἑλισάβετ.
binti Aarón na jina jina lake Elisábet
[G2364](#) [G0002](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3686](#) [G0846](#) [G1665](#)

Wakati wa Herode mfalme wa Uyahudi, palikuwa na kuhani mmoja jina lake Zekaria, ambaye alikuwa wa ukoo wa kikuhani wa Abiya. Elizabeti mkewe alikuwa pia mzao wa Aroni.

6 ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν
walikuwa na wenye-haki wote-wawili mbele-ya Mungu Mungu wakienenda katika
[G1510](#) [G1161](#) [G1342](#) [G0297](#) [G1726](#) [G3588](#) [G2316](#) [G4198](#) [G1722](#)

πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαίωμασιν τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι.
zote amri amri na maagizo ya-Bwana Bwana bila-lawama
[G3956](#) [G3588](#) [G1785](#) [G2532](#) [G1345](#) [G3588](#) [G2962](#) [G0273](#)

Zekaria na Elizabeti mkewe wote walikuwa watu wanyofu mbele za Mungu, wakizishika amri zote za Bwana na maagizo yote bila lawama.

7 καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἦν ἡ Ἑλισάβετ
na hawakuwa-na alikuwa kwao mtoto kwa-sababu alikuwa huyo Elisabet
[G2532](#) [G3756](#) [G1510](#) [G0846](#) [G5043](#) [G2530](#) [G1510](#) [G3588](#) [G1665](#)

στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν.
tasa na wote-wawili wamesogea-mbele katika siku siku zao walikuwa
[G4723](#) [G2532](#) [G0297](#) [G4260](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G0846](#) [G1510](#)

Lakini walikuwa hawana watoto, kwa sababu Elizabeti alikuwa tasa; nao wote wawili walikuwa wazee sana.

8 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν, ἐν τῇ τάξει
Ikawa na katika wakati kuhudumu-ukuhani yeye katika mpangilio mpangilio
[G1096](#) [G1161](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2407](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5010](#)

τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ Θεοῦ,
wa-kikundi kikundi chake mbele-ya Mungu Mungu
[G3588](#) [G2183](#) [G0846](#) [G1725](#) [G3588](#) [G2316](#)

Siku moja ilipokuwa zamu ya kikundi cha Zekaria, yeye akifanya kazi ya ukuhani Hekaluni mbele za Mungu,

9 κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας, ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι,
kulingana-na desturi desturi ya-ukuhani ukuhani alipata-kura kufukiza kufukiza-ubani
[G2596](#) [G3588](#) [G1485](#) [G3588](#) [G2405](#) [G2975](#) [G3588](#) [G2370](#)

εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου.
aliingia ndani-ya hekalu hekalu la-Bwana Bwana
[G1525](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3485](#) [G3588](#) [G2962](#)

alichaguliwa kwa kura kwa kufuata desturi za ukuhani, kuingia Hekaluni mwa Bwana ili kufukiza uvumba.

10 καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω τῇ
na wote umati umati ulikuwa wa-watu watu wakisali nje wakati-wa
[G2532](#) [G3956](#) [G3588](#) [G4128](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2992](#) [G4336](#) [G1854](#) [G3588](#)

ὧρα τοῦ θυμιάματος.
saa ya-ubani ubani
[G5610](#) [G3588](#) [G2368](#)

Nao wakati wa kufukiza uvumba ulipowadia, wale wote waliokuwa wamekusanyika ili kuabudu walikuwa nje wakiomba.

11 ὥφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου, ἐστὼς ἐκ δεξιῶν
Akamtokea na kwake malaika wa-Bwana amesimama upande wa-kulia
[G3708](#) [G1161](#) [G0846](#) [G0032](#) [G2962](#) [G2476](#) [G1537](#) [G1188](#)

τοῦ θουσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος.
wa-madhabahu madhabahu ya-ubani ubani
[G3588](#) [G2379](#) [G3588](#) [G2368](#)

Ndipo malaika wa Bwana, akiwa amesimama upande wa kuume wa madhabahu ya kufukizia uvumba, akamtokea Zekaria.

- 12 καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ’ αὐτόν.
na alifadhaika Zacharias alipoona na hofu ilimwangukia juu-yake yeye
[G2532](#) [G5015](#) [G2197](#) [G3708](#) [G2532](#) [G5401](#) [G1968](#) [G1909](#) [G0846](#)

Zekaria alipomwona huyo malaika, akafadhaika sana, akajawa na hofu.

- 13 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι
Akasema na kwake yeye huyo malaika Usiogope usiogope Zacharias kwa-sababu
[G3004](#) [G1161](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3588](#) [G0032](#) [G3361](#) [G5399](#) [G2197](#) [G1360](#)
εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἑλισάβετ γεννήσει
ombi-lako-limesikiwa huyo ombi lako na huyo mke wako Elisábet atazaa
[G1522](#) [G3588](#) [G1162](#) [G4771](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1135](#) [G4771](#) [G1665](#) [G1080](#)
υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην.
mwana kwako na utamwita jina jina lake Iōánnēs
[G5207](#) [G4771](#) [G2532](#) [G2564](#) [G3588](#) [G3686](#) [G0846](#) [G2491](#)

Lakini malaika akamwambia, “Usiogope, Zekaria, kwa maana Mungu amesikia maombi yako. Mke Elizabeti atakuzalia mtoto wa kiume, nawe utamwita jina lake Yohana.

- 14 καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γενέσει
na atakuwa furaha kwako na shangwe na wengi kwa kuzaliwa kuzaliwa
[G2532](#) [G1510](#) [G5479](#) [G4771](#) [G2532](#) [G0020](#) [G2532](#) [G4183](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1078](#)
αὐτοῦ χαρήσονται;
kwake watafurahi
[G0846](#) [G5463](#)

Yeye atakuwa furaha na shangwe kwako, nao watu wengi watashangilia kwa sababu ya kuzaliwa kwake.

- 15 ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον <τοῦ> Κυρίου; καὶ οἶνον καὶ σίκερα
atakuwa kwa-maana mkubwa mbele-ya Bwana Bwana na mvinyo na kileo
[G1510](#) [G1063](#) [G3173](#) [G1799](#) [G3588](#) [G2962](#) [G2532](#) [G3631](#) [G2532](#) [G4608](#)
οὐ μὴ πίνῃ, καὶ Πνεύματος Ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ
hatakunywa kamwe kunywa na Roho Mtakatifu atajazwa hata kutoka
[G3756](#) [G3361](#) [G4095](#) [G2532](#) [G4151](#) [G0040](#) [G4130](#) [G2089](#) [G1537](#)
κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ.
tumbo mama yake
[G2836](#) [G3384](#) [G0846](#)

Kwa kuwa atakuwa mkuu mbele za Bwana, kamwe hataonja mvinyo wala kinywaji chochote cha kulevya, naye atajazwa Roho Mtakatifu hata kabla ya kuzaliwa kwake.

- 16 καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον, τὸν Θεὸν
na wengi wa-wana wana Israēl atawarudisha kwa Bwana Mungu Mungu
[G2532](#) [G4183](#) [G3588](#) [G5207](#) [G2474](#) [G1994](#) [G1909](#) [G2962](#) [G3588](#) [G2316](#)
αὐτῶν.
wao
[G0846](#)

Naye atawageuza wengi wa wana wa Israeli warudi kwa Bwana Mungu wao.

- 17 καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει
na yeye atatangulia mbele-yake yeye katika roho na nguvu
[G2532](#) [G0846](#) [G4281](#) [G1799](#) [G0846](#) [G1722](#) [G4151](#) [G2532](#) [G1411](#)
- Ἡλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει
Elias kurudisha mioyo baba kwa watoto na waasi katika hekima
[G2243](#) [G1994](#) [G2588](#) [G3962](#) [G1909](#) [G5043](#) [G2532](#) [G0545](#) [G1722](#) [G5428](#)
- δικαίων, ἐτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον.
wenye-haki kuandaa kwa-Bwana watu walioandaliwa
[G1342](#) [G2090](#) [G2962](#) [G2992](#) [G2680](#)

Naye atatangulia mbele za Bwana katika roho na nguvu ya Eliya, ili kuigeuza mioyo ya baba kuwaelekea watoto wao, na wasiotii warejee katika hekima ya wenye haki, ili kuliweka tayari taifa lililoandaliwa kwa ajili ya Bwana.”

- 18 καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον, Κατὰ τί γινώσκει τοῦτο?
na akasema Zacharias kwa huyo malaika Kwa-nini nini nitajua hili
[G2532](#) [G3004](#) [G2197](#) [G4314](#) [G3588](#) [G0032](#) [G2596](#) [G5101](#) [G1097](#) [G3778](#)
- ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν
mimi kwa-maana ni mzee na huyo mke wangu amesogea-mbele katika
[G1473](#) [G1063](#) [G1510](#) [G4246](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1135](#) [G1473](#) [G4260](#) [G1722](#)
- ταῖς ἡμέραις αὐτῆς.
siku siku zake
[G3588](#) [G2250](#) [G0846](#)

Zekaria akamuuliza malaika, “Jambo hilo linawezekanaje? Mimi ni mzee na mke wangu pia ana umri mkubwa.”

- 19 καὶ ἀποκριθεὶς, ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, Ἐγὼ εἰμι Γαβριήλ, ὁ
na alijibu huyo malaika akasema kwake Mimi ni Gabriël huyo
[G2532](#) [G0611](#) [G3588](#) [G0032](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1473](#) [G1510](#) [G1043](#) [G3588](#)
- παρεστηκώς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σέ, καὶ
nimesimama mbele-ya Mungu Mungu na nimetumwa kusema kwako wewe na
[G3936](#) [G1799](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G0649](#) [G2980](#) [G4314](#) [G4771](#) [G2532](#)
- εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα.
kukuhuburia-habari-njema kwako haya
[G2097](#) [G4771](#) [G3778](#)

Malaika akamjibu, akamwambia, “Mimi ni Gabrieli, nisimamaye mbele za Mungu, nami nimetumwa kwako ili nikuambie habari hizi njema.

- 20 καὶ ἰδοὺ, ἔση σιωπῶν, καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἥς
na tazama utakuwa kimya na usiweze kuweza kusema mpaka ile
[G2532](#) [G3708](#) [G1510](#) [G4623](#) [G2532](#) [G3361](#) [G1410](#) [G2980](#) [G0891](#) [G3739](#)
- ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ’ ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς
siku yatakapotimia haya kwa-sababu ambayo hukuamini hukuamini maneno
[G2250](#) [G1096](#) [G3778](#) [G0473](#) [G3739](#) [G3756](#) [G4100](#) [G3588](#)
- λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν.
maneno yangu ambayo yatatimizwa katika wakati wakati wake
[G3056](#) [G1473](#) [G3748](#) [G4137](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2540](#) [G0846](#)

Basi sasa kwa kuwa hujaamini maneno yangu ambayo yatatimizwa kwa wakati wake, utakuwa bubu hadi siku ile mambo haya yatakapotukia.”

- 21 καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν
na walikuwa watu watu wakimngojea huyo Zacharias na wakishangaa katika
[G2532](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2992](#) [G4328](#) [G3588](#) [G2197](#) [G2532](#) [G2296](#) [G1722](#)
- τῷ χρονίζειν ἐν τῷ ναῷ αὐτόν.
kukawia kukawia katika hekalu hekalu yeye
[G3588](#) [G5549](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3485](#) [G0846](#)

Wakati huo watu walikuwa wanamngojea Zekaria nje huku wakishangaa kukawia kwake mle Hekaluni.

- 22 ἐξελθὼν δὲ, οὐκ ἐδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωνσαν ὅτι
alipotoka na hakuweza hakuweza kusema kwao na wakatambua kwamba
[G1831](#) [G1161](#) [G3756](#) [G1410](#) [G2980](#) [G0846](#) [G2532](#) [G1921](#) [G3754](#)
- ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ. καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς,
maono ameona katika hekalu hekalu na yeye alikuwa akiwashiria kwao
[G3701](#) [G3708](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3485](#) [G2532](#) [G0846](#) [G1510](#) [G1269](#) [G0846](#)
- καὶ διέμενεν κωφός.
na alibaki bubu
[G2532](#) [G1265](#) [G2974](#)

Alipotoka akawa hawezi kusema nao, wao wakatambua kuwa ameona maono ndani ya Hekalu. Lakini kwa kuwa alikuwa bubu, akawa anawaashiria kwa mikono.

- 23 καὶ ἐγένετο, ὥς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ,
na ikawa zilipotimia zilipotimia siku siku za-huduma huduma yake
[G2532](#) [G1096](#) [G5613](#) [G4130](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G3009](#) [G0846](#)
- ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
aliondoka kwenda nyumba nyumba yake
[G0565](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3624](#) [G0846](#)

Muda wake wa kuhudumu Hekaluni ulipomalizika, akarudi nyumbani kwake.

- 24 Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἑλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ,
Baada-ya na hizi siku siku alipata-mimba Elisabet huyo mke wake
[G3326](#) [G1161](#) [G3778](#) [G3588](#) [G2250](#) [G4815](#) [G1665](#) [G3588](#) [G1135](#) [G0846](#)
- καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα,
na akajificha mwenyewe miezi mitano akisema
[G2532](#) [G4032](#) [G1438](#) [G3376](#) [G4002](#) [G3004](#)

Baada ya muda usio mrefu, Elizabeti mkewe akapata mimba, naye akajitenga kwa miezi mitano.

- 25 ὅτι Οὕτως μοι πεποίηκεν Κύριος, ἐν ἡμέραις αἷς
kwamba hivyo kwangu amenifanyia Bwana katika siku aliponitazama
[G3754](#) [G3779](#) [G1473](#) [G4160](#) [G2962](#) [G1722](#) [G2250](#) [G3739](#)
- ἐπεῖδεν, ἀφελεῖν ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις.
aliponitazama kuondoa aibu yangu kati-ya watu
[G1896](#) [G0851](#) [G3681](#) [G1473](#) [G1722](#) [G0444](#)

Akasema, "Hili ndilo Bwana alilonitendea aliponiangalia kwa upendeleo na kuniondolea aibu yangu mbele ya watu."

26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ, ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριήλ
 Katika na mwezi mwezi wa-sita sita alitumwa huyo malaika Gabriël
[G1722](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3376](#) [G3588](#) [G1623](#) [G0649](#) [G3588](#) [G0032](#) [G1043](#)

ἀπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἣ ὄνομα
 kutoka-kwa Mungu Mungu kwenda mji wa-Galilaya Galilaya ambao jina
[G0575](#) [G3588](#) [G2316](#) [G1519](#) [G4172](#) [G3588](#) [G1056](#) [G3739](#) [G3686](#)

Ναζαρέθ,
 Nazareth
[G3478](#)

Mwezi wa sita baada ya Elizabeti kupata mimba, Mungu alituma malaika Gabrieli aende Galilaya katika mji wa Nazareti,

27 πρὸς παρθένον ἐμνηστευμένην ἀνδρὶ, ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου
 kwa bikira aliyeposa mwanaume ambaye jina Iōsēph kutoka nyumba
[G4314](#) [G3933](#) [G3423](#) [G0435](#) [G3739](#) [G3686](#) [G2501](#) [G1537](#) [G3624](#)

Δαυίδ; καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαρίας.
 Dauid na jina jina la-bikira bikira Mariám
[G1138](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3686](#) [G3588](#) [G3933](#) [G3137](#)

kwa mwanamwali bikira aliyekuwa ameposwa na mtu mmoja jina lake Yosefu wa nyumba ya Daudi. Jina la huyu mwanamwali bikira ni Maria.

28 καὶ εἰσελθὼν πρὸς αὐτήν, εἶπεν, Χαῖρε, κεχαριτωμένη! ὁ Κύριος
 na aliingia kwake yeye akasema Salamu uliyejaliwa-neema Bwana Bwana
[G2532](#) [G1525](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3004](#) [G5463](#) [G5487](#) [G3588](#) [G2962](#)

μετὰ σοῦ. <εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν>
 pamoja-nawe wewe uliyebarikwa wewe kati-ya wanawake
[G3326](#) [G4771](#) [G2127](#) [G4771](#) [G1722](#) [G1135](#)

Naye malaika akaja kwake akamwambia: “Salamu, wewe uliyebarikwa, Bwana yu pamoja nawe!”

29 ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἶη
 yeye na kwa neno neno alifadhaika-sana na akafikiri ni-aina-gani ilikuwa
[G3588](#) [G1161](#) [G1909](#) [G3588](#) [G3056](#) [G1298](#) [G2532](#) [G1260](#) [G4217](#) [G1510](#)

ὁ ἀσπασμὸς οὗτος.
 salamu salamu hii
[G3588](#) [G0783](#) [G3778](#)

Maria akafadhaishwa sana na maneno haya, akajiuliza moyoni, “Salamu hii ni ya namna gani?”

30 καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ, Μὴ φοβοῦ, Μαρίας; εὖρες
 na akasema huyo malaika kwake Usiogope usiogope Mariám; umepata
[G2532](#) [G3004](#) [G3588](#) [G0032](#) [G0846](#) [G3361](#) [G5399](#) [G3137](#) [G2147](#)

γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ;
 kwa-maana neema kwa Mungu Mungu
[G1063](#) [G5485](#) [G3844](#) [G3588](#) [G2316](#)

Ndipo malaika akamwambia, “Usiogope, Maria, umepata kibali kwa Mungu.

31 καὶ ἰδοὺ, συλλήμψῃ ἐν γαστρὶ, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις
 na tazama utapata-mimba katika tumbo na utazaa mwana na utamwita
[G2532](#) [G3708](#) [G4815](#) [G1722](#) [G1064](#) [G2532](#) [G5088](#) [G5207](#) [G2532](#) [G2564](#)

τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.
 jina jina lake Iēsoûs
[G3588](#) [G3686](#) [G0846](#) [G2424](#)

| Tazama, utachukua mimba, nawe utamzaa mtoto mwanaume na utamwita jina lake Yesu.

32 οὗτος ἔσται μέγας, καὶ Υἱὸς Ὑψίστου κληθήσεται; καὶ δώσει αὐτῷ
hyu atakuwa mkubwa na Mwana wa-Aliye-Juu ataitwa na atampa yeye
[G3778](#) [G1510](#) [G3173](#) [G2532](#) [G5207](#) [G5310](#) [G2564](#) [G2532](#) [G1325](#) [G0846](#)

Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ;
Bwana Mungu Mungu kiti-cha-enzi kiti-cha-enzi Dauíd baba baba yake
[G2962](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3588](#) [G2362](#) [G1138](#) [G3588](#) [G3962](#) [G0846](#)

| Yeye atakuwa mkuu, naye ataitwa Mwana wa Aliye Juu Sana. Bwana Mungu atampa kiti cha enzi cha Daudi baba yake.

33 καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, εἰς τοὺς αἰῶνας; καὶ
na atatawala juu-ya nyumba nyumba Iakób milele milele milele na
[G2532](#) [G0936](#) [G1909](#) [G3588](#) [G3624](#) [G2384](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0165](#) [G2532](#)

τῆς βασιλείας αὐτοῦ, οὐκ ἔσται τέλος.
ufalme ufalme wake hautakuwa-na hakutakuwa mwisho
[G3588](#) [G0932](#) [G0846](#) [G3756](#) [G1510](#) [G5056](#)

| Ataimiliki nyumba ya Yakobo milele, na ufalme wake hautakuwa na mwisho.”

34 εἶπεν δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον, Πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ
Akasema na Mariám kwa huyo malaika Itakuwaje itakuwa hili kwa-kuwa
[G3004](#) [G1161](#) [G3137](#) [G4314](#) [G3588](#) [G0032](#) [G4459](#) [G1510](#) [G3778](#) [G1893](#)

ἄνδρα οὐ γινώσκω?
mwanaume sijui sijui
[G0435](#) [G3756](#) [G1097](#)

| Maria akamuuliza huyo malaika, “Maadamu mimi ni bikira, jambo hili litawezekanaje?”

35 καὶ ἀποκριθεὶς, ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ, Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται
na alijibu huyo malaika akasema kwake Roho Mtakatifu atakujilia
[G2532](#) [G0611](#) [G3588](#) [G0032](#) [G3004](#) [G0846](#) [G4151](#) [G0040](#) [G1904](#)

ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι; διὸ καὶ τὸ
juu-yako wewe na nguvu ya-Aliye-Juu itakufunika wewe kwa-hiyo na mtakatifu
[G1909](#) [G4771](#) [G2532](#) [G1411](#) [G5310](#) [G1982](#) [G4771](#) [G1352](#) [G2532](#) [G3588](#)

γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται Υἱὸς Θεοῦ.
atakayezaliwa mtakatifu ataitwa Mwana wa-Mungu
[G1080](#) [G0040](#) [G2564](#) [G5207](#) [G2316](#)

| Malaika akamjibu, “Roho Mtakatifu atakujilia juu yako, nazo nguvu zake Yeye Aliye Juu Sana zitakufunika kama kivuli. Kwa hiyo mtoto atakayezaliwa atakuwa mtakatifu, naye ataitwa Mwana wa Mungu.

36 καὶ ἰδοὺ, Ἑλισάβετ, ἡ συγγενὶς σου, καὶ αὕτη συνέιληφεν υἱὸν
na tazama Elisábet huyo jamaa yako na yeye-pia amepata-mimba mwana
[G2532](#) [G3708](#) [G1665](#) [G3588](#) [G4773](#) [G4771](#) [G2532](#) [G0846](#) [G4815](#) [G5207](#)

ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἔκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένη
katika uzee wake na huu mwezi sita ni kwake aliyeitwa aliyeitwa
[G1722](#) [G1094](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3778](#) [G3376](#) [G1623](#) [G1510](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2564](#)

στείρα.
tasa
[G4723](#)

| Tazama, jamaa yako Elizabeti amechukua mimba katika uzee wake, na huu ni mwezi wake wa sita, yeye aliyeitwa tasa.

37 ὅτι οὐκ ἂδυνατήσῃ παρὰ τοῦ Θεοῦ πάν ρῆμα.
 kwa-maana hakuna haliwezekani kwa Mungu Mungu kila neno
[G3754](#) [G3756](#) [G0101](#) [G3844](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3956](#) [G4487](#)

| Kwa maana kwa Mungu hakuna lisilowezekana.”

38 εἶπεν δὲ Μαριάμ, Ἰδοὺ, ἡ δούλη Κυρίου; γένοιτό μοι
 Akasema na Mariám Tazama mjakazi mjakazi wa-Bwana na-iwe kwangu
[G3004](#) [G1161](#) [G3137](#) [G3708](#) [G3588](#) [G1399](#) [G2962](#) [G1096](#) [G1473](#)
 κατὰ τὸ ρῆμά σου. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ’ αὐτῆς ὁ ἄγγελος.
 kulingana-na neno neno lako na akaondoka kutoka kwake huyo malaika
[G2596](#) [G3588](#) [G4487](#) [G4771](#) [G2532](#) [G0565](#) [G0575](#) [G0846](#) [G3588](#) [G0032](#)

| Maria akasema, “Tazama, mimi ni mtumishi wa Bwana. Na iwe kwangu kama ulivyosema.” Kisha malaika akaondoka, akamwacha.

39 Ἀναστᾶσα δὲ, Μαριάμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐπορεύθη εἰς τὴν
 Aliondoka na Mariám katika siku siku hizi akaenda kwenye nchi
[G0450](#) [G1161](#) [G3137](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3778](#) [G4198](#) [G1519](#) [G3588](#)
 ὁρεινὴν μετὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν Ἰούδα,
 ya-milima kwa-haraka haraka kwenye mji wa-Yuda
[G3714](#) [G3326](#) [G4710](#) [G1519](#) [G4172](#) [G2448](#)

| Wakati huo Maria akajiandaa, akaharakisha kwenda katika mji mmoja kwenye vilima vya Uyahudi.

40 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου, καὶ ἡσπάσατο τὴν
 na akaingia katika nyumba nyumba ya-Zacharias na akamsalimu Elisábet
[G2532](#) [G1525](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3624](#) [G2197](#) [G2532](#) [G0782](#) [G3588](#)
 Ἑλισάβετ.
 Elisábet
[G1665](#)

| Akaingia nyumbani kwa Zekaria na kumsalimu Elizabeti.

41 καὶ ἐγένετο, ὥς ἤκουσεν τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας ἡ
 na ikawa aliposikia aliposikia salamu salamu ya-Maria Maria huyo
[G2532](#) [G1096](#) [G5613](#) [G0191](#) [G3588](#) [G0783](#) [G3588](#) [G3137](#) [G3588](#)
 Ἑλισάβετ, ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς; καὶ ἐπλήσθη
 Elisábet aliruka mtoto mtoto ndani-ya tumbo tumbo lake na akajazwa
[G1665](#) [G4640](#) [G3588](#) [G1025](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2836](#) [G0846](#) [G2532](#) [G4130](#)
 Πνεύματος Ἁγίου ἡ Ἑλισάβετ,
 Roho Mtakatifu huyo Elisábet
[G4151](#) [G0040](#) [G3588](#) [G1665](#)

| Naye Elizabeti aliposikia salamu ya Maria, mtoto aliyekuwa tumboni mwake akaruka. Elizabeti akajazwa na Roho Mtakatifu,

42 καὶ ἀνεφώνησεν κραυγῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν, Εὐλογημένη σὺ ἐν
 na akapaza-sauti kwa-sauti kubwa na akasema Umebarikiwa wewe kati-ya
[G2532](#) [G0400](#) [G2906](#) [G3173](#) [G2532](#) [G3004](#) [G2127](#) [G4771](#) [G1722](#)
 γυναῖξιν, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.
 wanawake na amebarikiwa tunda tunda la-tumbo tumbo lako
[G1135](#) [G2532](#) [G2127](#) [G3588](#) [G2590](#) [G3588](#) [G2836](#) [G4771](#)

| akapaza sauti kwa nguvu akasema, “Umebarikiwa wewe miongoni mwa wanawake, naye mtoto utakayemzaa amebarikiwa.

- 43 καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου
na kutoka-wapi kwangu hili kwamba aje mama mama wa-Bwana Bwana
[G2532](#) [G4159](#) [G1473](#) [G3778](#) [G2443](#) [G2064](#) [G3588](#) [G3384](#) [G3588](#) [G2962](#)
- μου πρὸς ἐμέ?
wangu kwangu mimi
[G1473](#) [G4314](#) [G1473](#)

Lakini ni kwa nini mimi nimepata upendeleo kiasi hiki, hata mama wa Bwana wangu afike kwangu?

- 44 ἰδοὺ γὰρ, ὥς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς
tazama kwa-maana wakati ikawa sauti sauti ya-salamu salamu yako ilifika
[G3708](#) [G1063](#) [G5613](#) [G1096](#) [G3588](#) [G5456](#) [G3588](#) [G0783](#) [G4771](#) [G1519](#)
- τὰ ὧτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ
masikio masikio yangu aliruka kwa shangwe mtoto mtoto ndani-ya tumbo
[G3588](#) [G3775](#) [G1473](#) [G4640](#) [G1722](#) [G0020](#) [G3588](#) [G1025](#) [G1722](#) [G3588](#)
- κοιλίᾳ μου;
tumbo langu
[G2836](#) [G1473](#)

Mara tu niliposikia sauti ya salamu yako, mtoto aliyeko tumboni mwangu aliruka kwa furaha.

- 45 καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς
na amebarikiwa yule aliyeamini kwamba yatatimizwa utimizaji ya-maneno
[G2532](#) [G3107](#) [G3588](#) [G4100](#) [G3754](#) [G1510](#) [G5050](#) [G3588](#)
- λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου.
yaliyosemwa kwake kutoka-kwa Bwana
[G2980](#) [G0846](#) [G3844](#) [G2962](#)

Amebarikiwa yeye aliyeamini kwamba lile Bwana alilomwambia litatimizwa.”

- 46 Καὶ εἶπεν Μαριάμ, Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον,
Na akasema Mariám Humtukuzi nafsi nafsi yangu Bwana Bwana
[G2532](#) [G3004](#) [G3137](#) [G3170](#) [G3588](#) [G5590](#) [G1473](#) [G3588](#) [G2962](#)

Naye Maria akasema: “Moyo wangu wamwadhimisha Bwana,

- 47 καὶ ἡγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ, τῷ Σωτῆρί
na imefurahi roho roho yangu kwa Mungu Mungu Mwokozi Mwokozi
[G2532](#) [G0021](#) [G3588](#) [G4151](#) [G1473](#) [G1909](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3588](#) [G4990](#)
- μου.
wangu
[G1473](#)

nayo roho yangu inamfurahia Mungu Mwokozi wangu,

- 48 ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης
kwa-maana ameangalia unyenyekevu unyenyekevu unyenyekevu wa-mjakazi mjakazi
[G3754](#) [G1914](#) [G1909](#) [G3588](#) [G5014](#) [G3588](#) [G1399](#)
- αὐτοῦ; ἰδοὺ γὰρ, ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ
wake tazama kwa-maana tangu sasa sasa wataniita mimi vizazi-vyote vizazi
[G0846](#) [G3708](#) [G1063](#) [G0575](#) [G3588](#) [G3568](#) [G3106](#) [G1473](#) [G3956](#) [G3588](#)
- γενεαί.
vizazi
[G1074](#)

kwa kuwa ameangalia kwa fadhili unyonge wa mtumishi wake. Hakika tangu sasa vizazi vyote vitaniita aliyebarikiwa,

49 ὅτι ἐποίησέν μοι μεγάλα ὁ δυνατός, καὶ ἅγιον
 kwa-maana amenifanyia kwangu makuu Mwenye-Nguvu Mwenye-Nguvu na takatifu
[G3754](#) [G4160](#) [G1473](#) [G3173](#) [G3588](#) [G1415](#) [G2532](#) [G0040](#)

τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
 jina jina lake
[G3588](#) [G3686](#) [G0846](#)

| kwa maana yeye Mwenye Nguvu amenitendea mambo ya ajabu: jina lake ni takatifu.

50 καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς καὶ γενεὰς, τοῖς φοβουμένοις
 na rehema rehema yake kwa vizazi na vizazi kwa-wale wanaomcha
[G2532](#) [G3588](#) [G1656](#) [G0846](#) [G1519](#) [G1074](#) [G2532](#) [G1074](#) [G3588](#) [G5399](#)

αὐτόν.
 yeye
[G0846](#)

| Rehema zake huwaendea wale wamchao, kutoka kizazi hadi kizazi.

51 Ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ
 Ametenda nguvu kwa mkono wake amewatawanya wenye-kiburi mawazo
[G4160](#) [G2904](#) [G1722](#) [G1023](#) [G0846](#) [G1287](#) [G5244](#) [G1271](#)

καρδίας αὐτῶν.
 mioyo yao
[G2588](#) [G0846](#)

| Kwa kuwa ametenda mambo ya ajabu kwa mkono wake; amewatawanya wale wenye kiburi ndani ya mioyo yao.

52 καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσεν ταπεινοὺς.
 Amewashusha watawala kutoka viti-vya-enzi na amewainua wanyenyekevu
[G2507](#) [G1413](#) [G0575](#) [G2362](#) [G2532](#) [G5312](#) [G5011](#)

| Amewashusha watawala toka kwenye viti vyao vya enzi, lakini amewainua wanyenyekevu.

53 πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς.
 wenye-njaa amewashibisha mema na matajiri amewaacha mikono-mitupu
[G3983](#) [G1705](#) [G0018](#) [G2532](#) [G4147](#) [G1821](#) [G2756](#)

| Amewashibisha wenye njaa kwa vitu vizuri, bali matajiri amewafukuza mikono mitupu.

54 ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους,
 Amemsaidia Israēl mtumishi wake akikumbuka rehema
[G0482](#) [G2474](#) [G3816](#) [G0846](#) [G3403](#) [G1656](#)

| Amemsaidia mtumishi wake Israeli, kwa kukumbuka ahadi yake ya kumrehemu

55 καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ
 kama-alivyosema alivyosema kwa baba baba zetu kwa Abraám na kwa
[G2531](#) [G2980](#) [G4314](#) [G3588](#) [G3962](#) [G1473](#) [G3588](#) [G0011](#) [G2532](#) [G3588](#)

σπέρματι αὐτοῦ, εἰς τὸν αἰῶνα.
 uzao wake milele milele milele
[G4690](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0165](#)

| Abrahamu na uzao wake milele, kama alivyowaahidi baba zetu."

56 Ἔμεινεν δὲ Μαριάμ σὺν αὐτῇ ὥς μῆνας τρεῖς, καὶ ὑπέστρεψεν
 Akakaa na Mariám pamoja-naye yeye kama miezi mitatu na akarudi
[G3306](#) [G1161](#) [G3137](#) [G4862](#) [G0846](#) [G5613](#) [G3376](#) [G5140](#) [G2532](#) [G5290](#)

εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
 kwenye nyumba nyumba yake
[G1519](#) [G3588](#) [G3624](#) [G0846](#)

| Maria akakaa na Elizabeti karibu miezi mitatu, kisha akarudi nyumbani kwake.

57 Τῇ δὲ Ἑλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος, τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ
 Wakati na Elisábet ukatimia wakati wakati wa-kuzaa kuzaa yeye na
[G3588](#) [G1161](#) [G1665](#) [G4130](#) [G3588](#) [G5550](#) [G3588](#) [G5088](#) [G0846](#) [G2532](#)

ἐγέννησεν υἱόν.
 akazaa mwana
[G1080](#) [G5207](#)

| Ulipowadia wakati wa Elizabeti kujifungua, alizaa mtoto mwanaume.

58 καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς, ὅτι ἐμεγάλυνεν
 na wakasikia jirani jirani na jamaa jamaa zake kwamba amemtukuza
[G2532](#) [G0191](#) [G3588](#) [G4040](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4773](#) [G0846](#) [G3754](#) [G3170](#)

Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ.
 Bwana rehema rehema yake pamoja-naye yeye na wakafurahi-pamoja-naye yeye
[G2962](#) [G3588](#) [G1656](#) [G0846](#) [G3326](#) [G0846](#) [G2532](#) [G4796](#) [G0846](#)

| Majirani zake na jamii zake wakasikia jinsi Bwana alivyomfanyia rehema kuu, nao wakafurahi pamoja naye.

59 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἦλθον περιτεμεῖν τὸ
 Na ikawa katika siku siku ya-nane nane walikuja kumtahiri mtoto
[G2532](#) [G1096](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G3590](#) [G2064](#) [G4059](#) [G3588](#)

παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
 mtoto na wakamwita yeye kwa jina jina la-baba baba yake
[G3813](#) [G2532](#) [G2564](#) [G0846](#) [G1909](#) [G3588](#) [G3686](#) [G3588](#) [G3962](#) [G0846](#)

Ζαχαρίαν.
 Zacharias
[G2197](#)

| Siku ya nane wakaja kumtahiri mtoto, wakataka yule mtoto aitwe Zekaria, ambalo ndilo jina la baba yake.

60 καὶ ἀποκριθεῖσα, ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν, Οὐχὶ ἀλλὰ; κληθήσεται
 na alijibu mama mama yake akasema La bali ataitwa
[G2532](#) [G0611](#) [G3588](#) [G3384](#) [G0846](#) [G3004](#) [G3780](#) [G0235](#) [G2564](#)

Ἰωάννης.
 Iōánnēs
[G2491](#)

| Lakini mama yake akakataa na kusema, "Hapana! Jina lake ataitwa Yohana."

61 καὶ εἶπαν πρὸς αὐτήν, ὅτι Οὐδεὶς ἐστὶν ἐκ τῆς συγγενείας
 na wakasema kwake yeye kwamba Hakuna yuko kutoka jamaa jamaa
[G2532](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3754](#) [G3762](#) [G1510](#) [G1537](#) [G3588](#) [G4772](#)

σου, ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ.
 yako ambaye anaitwa kwa-jina jina hili
[G4771](#) [G3739](#) [G2564](#) [G3588](#) [G3686](#) [G3778](#)

| Wakamwambia, "Hakuna mtu yeyote katika jamaa yako mwenye jina kama hilo."

62 ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, τὸ τί ἂν θέλοι
Wakamwashiria na baba baba yake nini nini angetenda angetenda
[G1770](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3962](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5101](#) [G0302](#) [G2309](#)

καλεῖσθαι αὐτό.
aitwe yeye
[G2564](#) [G0846](#)

Basi wakamfanyia Zekaria baba yake ishara ili kujua kwamba yeye angetenda kumpa mtoto jina gani.

63 καὶ αἰτήσας πινακίδιον, ἔγραψεν, λέγων, Ἰωάννης ἐστὶν ὄνομα αὐτοῦ. καὶ
na aliomba kibao akaandika akisema Iōánnēs ndilo jina lake na
[G2532](#) [G0154](#) [G4093](#) [G1125](#) [G3004](#) [G2491](#) [G1510](#) [G3686](#) [G0846](#) [G2532](#)

ἐθαύμασαν πάντες.
wakashangaa wote
[G2296](#) [G3956](#)

Akaomba wampe kibao cha kuandikia na kwa mshangao wa kila mtu akaandika: "Jina lake ni Yohana."

64 ἀνεώχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ,
Kikafunguliwa na kinywa kinywa chake mara-moja na ulimi ulimi wake
[G0455](#) [G1161](#) [G3588](#) [G4750](#) [G0846](#) [G3916](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1100](#) [G0846](#)

καὶ ἐλάλει, εὐλογῶν τὸν Θεόν.
na akasema akimsifu Mungu Mungu
[G2532](#) [G2980](#) [G2127](#) [G3588](#) [G2316](#)

Papo hapo kinywa chake kikafunguliwa na ulimi wake ukaachiwa, akawa anaongea akimsifu Mungu.

65 Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος, τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς; καὶ ἐν
Na ikawa juu-ya wote hofu jirani jirani zao na katika
[G2532](#) [G1096](#) [G1909](#) [G3956](#) [G5401](#) [G3588](#) [G4039](#) [G0846](#) [G2532](#) [G1722](#)

ὅλη τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ, ῥήματα
nchi-yote ya-milima ya-milima ya-Yudea Yudea yakasemwa yote mambo mambo
[G3650](#) [G3588](#) [G3714](#) [G3588](#) [G2449](#) [G1255](#) [G3956](#) [G3588](#) [G4487](#)

ταῦτα.
haya
[G3778](#)

Majirani wote wakajawa na hofu ya Mungu, na katika nchi yote ya vilima vya Uyahudi watu walikuwa wakinena juu ya mambo haya yote.

66 καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες, ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν,
na wakayaweka wote waliosikia waliosikia katika mioyo mioyo yao
[G2532](#) [G5087](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0191](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2588](#) [G0846](#)

λέγοντες, Τί Ni-nini ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται? καὶ γὰρ χεῖρ
wakisema Ni-nini basi mtoto mtoto huyu atakuwa na kwa-maana mkono
[G3004](#) [G5101](#) [G0686](#) [G3588](#) [G3813](#) [G3778](#) [G1510](#) [G2532](#) [G1063](#) [G5495](#)

Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.
wa-Bwana ulikuwa pamoja-naye yeye
[G2962](#) [G1510](#) [G3326](#) [G0846](#)

Kila aliyesikia habari hizi alishangaa akauliza, "Je, mtoto huyu atakuwa mtu wa namna gani?" Maana mkono wa Bwana ulikuwa pamoja naye.

67 Καὶ Ζαχαρίας, ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου, καὶ
Na Zacharias baba baba yake akajazwa Roho Mtakatifu na
[G2532](#) [G2197](#) [G3588](#) [G3962](#) [G0846](#) [G4130](#) [G4151](#) [G0040](#) [G2532](#)

ἐπροφήτευσεν, λέγων,
akatabiri akisema
[G4395](#) [G3004](#)

| Zekaria, baba yake, akajazwa na Roho Mtakatifu, naye akatoa unabii, akisema:

68 Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ
Ahimidiwe Bwana Mungu Mungu wa-Israēl Israēl kwa-maana amewatembelea na
[G2128](#) [G2962](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3588](#) [G2474](#) [G3754](#) [G1980](#) [G2532](#)

ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ,
ametenda ukombozi kwa-watu watu wake
[G4160](#) [G3085](#) [G3588](#) [G2992](#) [G0846](#)

| “Ahimidiwe Bwana, Mungu wa Israeli, kwa kuwa amewajilia watu wake na kuwakomboa.

69 καὶ ἡγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν, ἐν οἴκῳ Δαυὶδ παιδὸς αὐτοῦ;
na ameinua pembe ya-wokovu sisi katika nyumba Dauíd mtumishi wake
[G2532](#) [G1453](#) [G2768](#) [G4991](#) [G1473](#) [G1722](#) [G3624](#) [G1138](#) [G3816](#) [G0846](#)

| Naye ametusimamishia pembe ya wokovu katika nyumba ya Daudi mtumishi wake,

70 καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ’ αἰῶνος
kama-alivyosema alivyosema kupitia vinywa watakatifu watakatifu tangu zamani
[G2531](#) [G2980](#) [G1223](#) [G4750](#) [G3588](#) [G0040](#) [G0575](#) [G0165](#)

προφητῶν αὐτοῦ,
manabii wake
[G4396](#) [G0846](#)

| kama alivyonena kwa vinywa vya manabii wake watakatifu tangu zamani,

71 σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν
wokovu kutoka adui zetu na kutoka mkono wote wanaotuchukia
[G4991](#) [G1537](#) [G2190](#) [G1473](#) [G2532](#) [G1537](#) [G5495](#) [G3956](#) [G3588](#)

μισούντων ἡμᾶς;
wanaotuchukia sisi
[G3404](#) [G1473](#)

| kwamba atatuokoa kutoka kwa adui zetu, na kutoka mikononi mwao wote watuchukiao:

72 ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ μνησθῆναι διαθήκης
kutenda rehema pamoja-na baba baba zetu na kukumbuka agano
[G4160](#) [G1656](#) [G3326](#) [G3588](#) [G3962](#) [G1473](#) [G2532](#) [G3403](#) [G1242](#)

ἁγίας αὐτοῦ,
takatifu lake
[G0040](#) [G0846](#)

| ili kuonyesha rehema kwa baba zetu na kukumbuka Agano lake takatifu,

73 ὄρκον ὃν ὤμοσεν πρὸς Ἀβραάμ, τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν,
kiapo ambacho aliapa kwa Abraám baba baba yetu kutupa kutupa sisi
[G3727](#) [G3739](#) [G3660](#) [G4314](#) [G0011](#) [G3588](#) [G3962](#) [G1473](#) [G3588](#) [G1325](#) [G1473](#)

| kiapo alichomwapia baba yetu Abrahamu:

74 ἀφόβως, ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν αὐτῷ,
bila-hofu kutoka mkono adui tumekombolewa kumtumikia yeye
[G0870](#) [G1537](#) [G5495](#) [G2190](#) [G4506](#) [G3000](#) [G0846](#)

| kutuokoa kutoka mikononi mwa adui zetu, tupate kumtumikia yeye pasipo hofu

75 ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ, πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν.
katika utakatifu na haki mbele-yake yeye siku-zote siku siku zetu
[G1722](#) [G3742](#) [G2532](#) [G1343](#) [G1799](#) [G0846](#) [G3956](#) [G3588](#) [G2250](#) [G1473](#)

| katika utakatifu na haki mbele zake, siku zetu zote.

76 Καὶ σὺ δέ, παιδίον, προφήτης Ὑψίστου κληθήσῃ; προπορεύσῃ γὰρ
Na wewe pia mtoto nabii wa-Aliye-Juu utaitwa utatangulia kwa-maana
[G2532](#) [G4771](#) [G1161](#) [G3813](#) [G4396](#) [G5310](#) [G2564](#) [G4313](#) [G1063](#)

ἐνώπιον Κυρίου, ἐτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ;
mbele-ya Bwana kuandaa njia zake
[G1799](#) [G2962](#) [G2090](#) [G3598](#) [G0846](#)

| "Nawe mtoto wangu, utaitwa nabii wa Aliye Juu Sana; kwa kuwa utamtangulia Bwana na kuandaa njia kwa ajili yake,

77 τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν
kutoa kutoa ujuzi wa-wokovu kwa-watu watu wake katika msamaha dhambi
[G3588](#) [G1325](#) [G1108](#) [G4991](#) [G3588](#) [G2992](#) [G0846](#) [G1722](#) [G0859](#) [G0266](#)

αὐτῶν,
zao
[G0846](#)

| kuwajulisha watu wake juu ya wokovu utakaopatikana kwa kusamehewa dhambi zao,

78 διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπισκέπεται ἡμᾶς
kwa-sababu-ya huruma rehema Mungu wetu ambayo ambayo atatuja sisi
[G1223](#) [G4698](#) [G1656](#) [G2316](#) [G1473](#) [G1722](#) [G3739](#) [G1980](#) [G1473](#)

ἀνατολῇ ἐξ ὕψους,
alfajiri kutoka juu
[G0395](#) [G1537](#) [G5311](#)

| kwa ajili ya wingi wa rehema za Mungu wetu, nuru itokayo juu itatuzukia

79 ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοι; τοῦ
kuwaangazia wale walio gizani na kivuli cha-kifo wakaao kuongoza
[G2014](#) [G3588](#) [G1722](#) [G4655](#) [G2532](#) [G4639](#) [G2288](#) [G2521](#) [G3588](#)

κατευθῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν, εἰς ὁδὸν εἰρήνης.
kuongoza miguu miguu yetu katika njia ya-amani
[G2720](#) [G3588](#) [G4228](#) [G1473](#) [G1519](#) [G3598](#) [G1515](#)

| ili kuwaangazia wale waishio gizani na katika uvuli wa mauti, kuongoza miguu yetu katika njia ya amani."

80 Τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥαεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι; καὶ ἦν ἐν
Mtoto na mtoto akakua na akawa-imara rohoni na alikuwa katika
[G3588](#) [G1161](#) [G3813](#) [G0837](#) [G2532](#) [G2901](#) [G4151](#) [G2532](#) [G1510](#) [G1722](#)

ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξωας αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.
jangwa jangwa mpaka siku ya-kudhihirishwa kwake kwa Israel Israel
[G3588](#) [G2048](#) [G2193](#) [G2250](#) [G0323](#) [G0846](#) [G4314](#) [G3588](#) [G2474](#)

| Yule mtoto akakua na kuongezeka nguvu katika roho; akaishi nyikani hadi siku ile alipojionyesha hadharani kwa Waisraeli.